

Kovo 24-oji – Palangos žydų bendruomenės atkūrimo diena

Mindaugas SURBLYS

Palangos žydų bendruomenei – daugiau nei 500 metų. 1487-aisiais Palangoje jau veikė žydų laidojimo brolija Chevra Kadiša. Tai liudija, jog tada šiame miestelyje jau buvo žydų bendruomenė.

XVII a. žydai sudarė nemažą Palangos gyventojų dalį, jie savo darbais stengėsi nedidelę gyvenvietę paversti klestinčiu miestu.

1817-aisiais Palangoje buvo 688 gyventojai, tarp jų 233 valstiečiai. Daugiau negu pusė palangiškių (439, iš jų 220 moterų ir 219 vyrų) tada buvo žydų tautybės žmonės (jie sudarė 64 % visų gyventojų).

1863 m. Palangoje įkurta žydų prekybininkų gildija.

1897 m. Palangoje buvo 2149 gyventojai, tarp jų 925 žydai (jie tada sudarė 43 % visų kurorto gyventojų).

1941 m. nacistinei Vokietijai užpuolus Sovietų Sąjungą, Palangoje prasidėjo masinės žydų žudynės. Birželio 27 d. ir spalio 12 d. įvykdytų žudynių aukomis tapo daugiau negu 300 Palangos žydų.

1970 m. Palangoje gyveno 31 žydas, praėjus 9 metams – tik 12.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo išvakarėse Palangoje gyveno 26 žydai.

2021 m. kovo 24-ąją atkurta Palangos žydų bendruomenė, šiemet pažymimos jos 4-osios gyvenimo metinės.

Dabar Palangos žydų bendruomenę sudaro vos keliolika vietos žydų. Nepaisant to, kad ji ir nedidelė, praėjus daugiau nei 80 metų nuo kurorte gyvenusių žydų sunaikinimo Antrojo pasaulinio karo metais, šiandien ji ir vėl gyva ir savo veikla bei darbais primena apie čia kelis šimtmečius gyvenusius žydus ir jų bendruomenės istoriją. Šiandien kurorto žydai stengiasi ne tik įamžinti istorinę atmintį, bet ir rūpinasi išlikusiais žydiško paveldo objektais, jų apsauga. Stengiamasi išsaugoti ir atgaivinti tai, kas mena Palangos žydų bendruomenės gyvenimą, prisidėti prie istorinio teisingumo ir kultūrinio paveldo išsaugojimo ateities kartoms.

Nuotraukos autoriaus

